

Luonnetestin luonne–miksi testata kotikoira

Mikä luonnetesti ja miksi? On koirallani luonne, mitäs sitten?

No sitäpä sitten, että siitä on hyötyä kaikille, jopa kotikoirille tai pikemminkin omistajille. Eli myös niille koirille, joita ei käytetä jalostukseen, joiden kanssa nöpöillään sohvalla ja harrastetaan omia juttuja. Luonnetesti tarjoaa erittäin tarkkaa ja mielenkiintoista arviointia juuri sinun koirastasi ja juuri sinulle!

Kotikoira

Tässä artikkelissa kotikoiralla tarkoitetaan koiraa, jota ei käytetä jalostukseen.

Luonnetesti

Luonnetesti ei ole koe eikä etenäkään kilpailu, vaan sen tarkoitus on arvioida ja mitata koiran käyttäytymistä ja eri ominaisuuksia tilanteissa, joissa koiran hermosto joutuu rasitetuksi. Hermostoa rasitetaan tietyn kaavan mukaan, mutta koirayksilöä kunnioittaen ja niin, ettei koira (eikä omistaja) kärsi tai traumatisoidu. Testi tehdään aina yksilöllisesti kullekin koiralle, koiran testin aikana osoittaman käyttäytymisen ja reaktioiden mukaan.

Testissä koiran hermostoa rasitetaan periaatteessa samoilla ”osa-alueilla”, joita se joutuu kohtaamaan arjessa. Eli mitään panssarilaivoja, pommikoneita, ”kepin iskuja” ei todellakaan ole odotettavissa. Testissä aggressiivisesti käyttäytyä ihminen (tuomari) lähestyy koiraa; sama tilanne voi tulla esimerkiksi kadulla vastaan humalaisen ihmisen muodossa. Testissä aggressiivinen ihminen vaimentaa tai voimistaa käytöstään koiran reaktion mukaan ja lopulta muuttuu mukavaksi koiralle höpiseväksi tyypiksi. Kadulla humalaisen käytös saattaa olla arvaamatonta ja jatkuvaa, joten testissä saatu tulos, palaute ja käytännössä nähty reaktio voivat auttaa omistajaa toimimaan tällaisessa tilanteessa oikein.

Testi mennään yhdessä omistajan kanssa rajatulla alueella läpi, testiosio kerrallaan tuomarikaksikon tarkkailevien silmien alla. Koira saa turvaa omistajastaan, mikäli koiran ja omistajan suhde on sellainen, että koira kiperissä tilanteissa tukeutuu omistajaansa. Jokaisen testiosion jälkeen koiraa keuhuttaa ja rapsutellaan, eli ärsyke on vain nopean hetken ”päällä” ja koira ja omistaja ehtivät palautua sekä vetää happea ennen seuraavaa osiota.

Testissä ykkössijalla on koiran hyvinvointi ja turvallisuus, vasta sen jälkeen tulevat tulos ja tavoitteellisuus. Niinpä koira puetaan pantaan ja taluttimeen, eli valjaat, puolikuristavat ja flexit eivät ole sallittuja, sillä niiden kanssa on takertumis- ja sotkeentumisvaara eli turvallisuusriski. Myös nakit ja muut herkut tulee jättää testialueen ulkopuolelle, koiran herkkuhetki on vasta testin päätyttyä.

Koirastani ei tule isä eikä äiti

Useimmiten testautetaan jalostukseen käytettävät yksilöt, jotta muun muassa rotujärjestö pystyy seuraamaan rodun luonteen kehitystä ja ohjaamaan jalostusta niin, että ikävät ääripäät saataisiin karsittua pois eli aggressiivisilla, aroilla tai heikkohermoisilla ei teetetäisi pentuja. Kaikkihan me toivomme omistavamme tasapainoisen koiran, jonka kanssa on kiva tehdä ja harrastaa yhteisiä juttuja. Viemällä koirasi luonnetestiin olet mukana parantamassa rotua.

Vaikka koiraa ei käytetä jalostukseen, hyötyvät luonnetestin tuloksista rotujärjestön lisäksi omistaja sekä kasvattaja, joille annat arvokasta tietoa testatessasi koirasi luonteen. Omistaja saa mielenkiintoista informaatiota, oppii paremmin ymmärtämään koiransa käytöstä ja näkee hyvin läheltä koiran reaktiot. Lisäksi te saatte yhden yhteisen kokemuksen lisää. Koirallesi annat tietenkin testin jälkeen erikoisherkuja,

ennätyselliset keuhut sekä valtavat rapsutukset. Saattaapa adrenaliiniryöpyn jälkimainingeissa käppänän rintakin nousta hivenen enemmän rottingille...

Osallistumispäätös

Voit osallistua Kennelliiton rekisterissä olevan 2 -7 vuotiaan puhdasrotuisen koiran kanssa. Mieti koiran henkistä ikää ja pohdi, onko nuori koirasi valmis. Tai onko yläikärajaa hipovalla koiralla jo liikaa elämäkokemusta. Kasvattajasi voi auttaa arvioimaan koiran luonnetestikelpoisuutta. Oma kotikoirani Urho lähtee pikkuvanhueudestaan huolimatta testiin vasta kolmevuotiaana. Uskoisin tyyppin olevan valmis heti alaikärajan saavutettuaan, mutta koiran kanssa eläessäni olen oppinut, että maltti todellakin on valttia! Vaikkakin Urho toimii pienen stressin alaisena erinomaisesti ja moneen uuteen asiaan suhtautuminen paranee koko ajan, koen että on parempi odottaa. Ja kuten ihmisetkin, urokset kehittyvät narttuja hitaammin, joten antaa Urhon kasvattaa aivoja (ja käppänäegoansa) rauhassa.

Luonnetestattavalla koiralla ei tarvitse olla koulutus- tai harrastustaustaa, vaan testiin voi lähteä suoraan kotisohvalta, mikäli muut vaadittavat seikat täyttyvät.

Osallistumispäätöksen jälkeen ilmoittaudu ja sen jälkeen unohda koko testi. Siihen ei kannata valmistautua muulla tavoin kuin kalenterimerkinnällä. Koiran sparraaminen sekoittaa sekä ihmisen että eläimen, ja harjaantuneet tuomarit "kaivavat" totuuden esiin. Mitä normaalimpi olet, sitä normaalimpi on myös koirasi.

Testitilanne

Testiin otetaan mukaan normaalikuntoinen koira, rekisteröintipaperit ja rokotuspassi sekä rauhallinen ihmismieli. Luonnetestissä noudatetaan Kennelliiton antidopingsääntöjä, joten koiran mielen minkäänlainen manipulointi on kielletty. Tosin haluaisin ajatella, ettei tuo tulisi kenenkään mieleen. Koira tarkastetaan sirusta tai tatuoinnista juuri siksi koiraksi, joka on testiin ilmoitettu. Ihminen ohjeistetaan huolellisesti ja hyvin, joten omasta toiminnasta ei tarvitse olla huolissaan. Ihmistä ei arvioida, vain koira. Tuomarit antavat ohjeet osio kerrallaan, joten pitkiä kuvioita ei tarvitse muistaa ennalta.

Testin alussa tuomari tekee taustatietohaastattelun, jonka aikana koira jo tarkkaillaan. Pidä tiiviisti mielessä, että tuomarit, joita on kaksi, ovat teidän puolellanne ja osaltansa vastuussa koiran hyvinvoinnista. Eli radalla ei tapahdu mitään, mikä on koiralle vaaraksi. Mikäli koiralla menee pakka niin sekaisin, ettei testin jatkaminen hyödytä, se keskeytetään ja koiran kotielämä jatkuu normaalisti. Eli keskeytystä tai hylkäystä ei kannata pelätä, sillä siitäkin huolimatta koirasi on sinulle se paras ja rakkain.

Älä vertaa koirasi testitapahtumaa muihin, sillä jokainen testi todellakin on yksilöllinen. Samoin tulosten vertaaminen muiden kesken on turhaa, käytä omat tulokset oman koirasi hyödyksi. Hylätyn testin saa halutessaan myöhemmin uusua. Uusimissuunnitelmista kannattaa kuitenkin keskustella tuomarin kanssa. Kotikoiran kohdalla testin pistetuloksella ei ole niinkään merkitystä, tärkeämpiä ja mielenkiintoisempia ovat koiran reaktiot testitilanteessa ja tuomareilta saatu palaute.

Luonnetestissä testataan yhdeksää eri ominaisuutta: toimintakykyä, terävyyttä, puolustushalukkuutta, taisteluhalua, hermorakennetta, temperamenttia, kovuutta (=muisti), luoksepäästävyyttä ja laukauspelottomuutta. Tarkat selitykset on luettavissa SKSK ry:n ja Kennelliiton nettisivuilta.

Testissä kaikkia ominaisuuksia testataan ristiin eli useammalla testin osalla. Näin varmistetaan, että yhdestä testiosiosta saatu reaktio ei ole ainoa, josta tiettyä ominaisuutta arvioidaan. Tuomarit hoitavat arvioinnin, joten omistajan tarvitsee vain noudattaa annettuja ohjeita ja yrittää olla mahdollisimman tavallinen, jotta koira ei peilaa omistajan toimia omaan toimintaansa.

Arvioinnin ja keskustelun avulla on mahdollista ymmärtää paremmin, mistä koiran käytös eri arkielämän tilanteissa voi johtua. Esimerkiksi taisteluhalukasta koira voi palkata namien sijasta leikillä. Tai jos koira on erittäin vilkas (testissä temperamentti) eikä keskittymiskyky ole paras mahdollinen, omistajan kannattaisi yrittää harjaannuttaa koiran keskittymiskykyä. Jos koira taas on pehmeä, ts. hyvämuistinen, jolloin negatiiviset asiat jäävät pidemmäksi ajaksi muistiin, kannusta ja rohkaise koira, älä lässytä ja hyssytä. Paapomisella saatat vahvistaa juuri väärä toimintoja. Samoin jos koirassa esiintyy suurta terävyyttä ja puolustushalua, ei kannata jättää koira yksin esimerkiksi kaupan ulkopuolelle. Joku voi lähestyä koiraasi varomattomasti, jolloin reaktio saattaa olla aggressiivinen. Yllämainitut ovat vain yleistyksiä ja suuntaa antavia, tulosten analysoinnissa auttavat tuomarit, jotka todella arvioivat vain sinun koirasi. Arvioivat, eivät tuomitse!

Kennelliiton nettisivuilta löytyy selkeä esittely luonnetestistä ja sen osa-alueista ja SKSK ry:n nettisivuilla on Carita Koskisen Luonnetestistä tuomarin silmin -artikkeli. Suosittelen molempien artikkelien lukemista!

Luonnetesti kestää rapsutus-, kehu- ja ohjetaukoineen 20 - 30 minuuttia. Testin aikana tuomareille kertyy runsaasti arvokasta tietoa, jonka he suorituksen jälkeen jakavat omistajalle. Tuomareiden kanssa on hetken aikaa mahdollista keskustella tuloksista ja jatkosta. Testi maksaa järjestävästä tahosta riippuen viitisenkymmentä euroa, eli hinta on varsin kohtuullinen hyötyyn nähden.

Kääpiösnautserikerho järjestää luonnetestejä pari kertaa vuodessa. Lähtekäähän ottamaan selvää oman koiran luonteesta ja kantamaan korsi kekkoon järkipäisten kääpiösnautserien puolesta!

Artikkeli: Anu Turu

Asiantuntija: Carita Koskinen

Luonnetesti: www.kennelliitto.fi/koiraharrastukset/kokeet-ja-kilpailut/luonnetesti

Carita Koskisen artikkeli: www.sksk.fi

Luonnetestikalenteri: www.virkku.net